

Hugo Erbe (1895 - 1965)

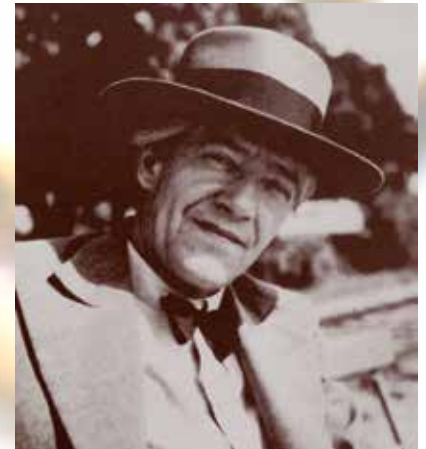
Op zoek naar wat voeding in wezen is

Eigenlijk verdient de mens Hugo Erbe een uitgebreide biografie, vindt Theo Georgiades. Theo werkt aan een vertaling van de beschikbare publicaties – inclusief een indrukwekkend essay van Helmut Finsterlin – over Erbe en de door hem ontwikkelde preparaten, met als meest bekende het Driekoningenpreparaat. *Tekst: Theo Georgiades (Pinksteren 2017, Heiloo)*

Door het nazisme moest Hugo Erbe in het verborgene werken, nadat hij een antroposofische vriend in nazi-uniform onomwonden de deur gewezen had en hem te kennen had gegeven nooit meer één stap in zijn huis te zetten. De lokale leidinggevende nazibons, een schoolkameraad, waarschuwde Erbe voor de gevolgen en adviseerde hem om met zijn vrouw Maria Roschmann en vier kinderen onder te duiken. Hij nam het advies ter harte en vestigde zich in Zuid-Duitsland bij de Bodensee in een kleine boerderij (Tobolhof) in een dalletje met een riviertje in een kloof. Daar wijdde hij zich volledig aan het creëren van nieuwe preparaten, granen en andere gewassen. Zijn grove en weerbarstige persoonlijke houding beschermde hem tegen ongewenst bezoek. De oppervlakkige bui-

tenstaander lukte het dan ook niet om door te dringen tot zijn sacrale eerbied en liefde voor de Christus-aarde en al het leven dat daarmee verbonden is: de planten- en dierenwereld, de wereld van de elementenwezens en de invloeden vanuit de kosmos daarop. Achteraf gezien had hij zich op diverse manieren voorbereid om het werk te kunnen doen, dat hij ons als bron van inspiratie heeft achtergelaten. Dit artikel biedt slechts een inzichtje, onderaan ziet u waar u verder kunt lezen.

Het begon op zijn 21^e jaar. Erbe had zich aangemeld als vrijwilliger in het leger om de thuissituatie te ontlopen. Zijn vader zag hem alleen staan als opvolger in zijn textielbedrijf. Het was 1916, midden in de Eerste Wereldoorlog. Hugo liep langs een groot gebouw, waar hem tussen allerlei rommel

een boek opviel, dat hij snel bij zich stak. Toen hij het beter bekeek, las hij de titel: *Die Geheimwissenschaft im Umriß*, geschreven door Rudolf Steiner¹⁾. Nieuwsgierig naar dat geheim begon hij te lezen en wist al snel dat hij het boek nooit meer weg zou doen.

Hugo Erbe werd op 8 september 1895 na 7 maanden zwangerschap geboren in Bad Cannstadt in een oer-Schwabisch gezin. Als kind was hij vaak ziek en zijn vader moest niet veel van hem weten. Door zijn grootmoeder werd Hugo liefdevol grootgebracht. Erbe vertelde vaak hoe veel hij dankte aan

de kennis van en het gevoel voor de natuur van deze vrouw die de plaats van zijn moeder innam. Zij wekte bij hem de liefde en opmerkzaamheid voor alle natuurwezens en een eigen verhouding tot de geestelijke katholieke overtuiging die in die streek heerste. Zijn schooltijd was onaangenaam en vaak door ziekte onderbroken. Daarna moest Hugo in opleiding voor koopman om het textielbedrijf van zijn vader over te kunnen nemen. Hij onttrok zich daar aan door zich als vrijwilliger op te geven bij het leger.

Na de oorlog begon hij een studie in München, maar hij moest deze afbreken omdat zijn vader ziek werd. Hij moest in het bedrijf stappen en vele zakenreizen volgden. Erbe vond ook de gelegenheid om zich aan zijn muzikale talent te wijden en schoolde zijn bariton. In 1922 huwde hij Maria Roschmann. Het werd een buitengewoon gelukkige relatie die tot het eind van zijn leven in stand bleef, zonder crisis. Vlak voor zijn eerste optreden bij de Frankfurter Opera werd hij ernstig ziek en verloor zijn stem. Tijdens zijn herstel werd Johannes, de ziener van Patmos, zijn grote leraar en hij vereerde het woord, de LOGOS. Zijn andere voorbeeld was Christiaan Rosencreutz.

Na zijn genezing nam hij de bakkerij in Ulm van zijn schoonvader over. Erbe, 33 jaar oud, ging zich in granen verdiepen, zoals hun herkomst door de veredeling van grassen en de samenhang met andere cultuurgewassen. Hij bestudeerde de broodbereiding en zocht naar een beter rijsmiddel om uit

deeg het 'Lichaam van de Heer' te kunnen laten ontstaan. Via alchemie lukte hem dat met onder andere zout, wijn en honing en hij liet het rijsmiddel patenteren. Mede door zijn brood werd de winkel uitgebreid tot een culturele ontmoetingsplek van onder andere denkers, wetenschappers, artsen en kunstenaars, waaronder schrijvers en dichters. Erbe moest door de toeloop personeel aannemen, maar kwam daardoor ook weer aan reizen toe om de natuur te bestuderen. Van zijn reizen nam hij steeds mineralen mee naar huis en realiseerde daarmee een van de meest volledige mineraalverzamelingen uit die tijd. Zijn geheim vertelde hij aan zijn helper en chauffeur, Gabriel Klotz: "Je moet een goede relatie met de gnomen onderhouden".

Diepgaand hield Erbe zich ook bezig met de vraag hoe geneesmiddelen te bereiden, maar altijd vanuit het perspectief van Paracelsus²⁾: vanuit de levende natuur in relatie met de kosmos. In die zin had het werk van de anthroposoof Werner Bohm, Kosmos, Erde und Mensch, grote betekenis voor hem. Erbe schreef dan ook het voorwoord bij de uitgave van dit 1000-pagina's dikke werk, en van de eerste werken over 'astrosophia', de verbinding van de astronomie met de astrologie. Erbe was ook bekend met Viktor Schaubergger, die met etherische vormkrachten in praktische zin kon werken.

In 1933 werd Erbe tot professor in de

zangkunst aangesteld in Berlijn. Omdat hij resoluut weigerde toe te treden tot de nationaal-socialistische partij, verloor hij direct zijn baan. Toen Erbe later met zijn gezin moest onderduiken, werd hij landman. Ondertussen legde in Ulm een nachtelijk bombardement in 1942 de bakkerij, de mineraalverzameling en het culturele centrum in de as. De mineraalverzameling zorgde daarbij voor een vlammenshowspel met de meest wonderlijke kleuren. Ook ging veel werk van de hand van Erbe verloren: talrijke kunstvoorwerpen, vernieuwende architectuurmodellen, literair werk, gedichten en toneelspelen waarin hij de mysteriën uitbeeldde.

Op Tobolhof bestudeerde Erbe diepgaand de Landbouw cursus van Rudolf Steiner. In een kleine kas richtte hij zijn laboratorium in om preparaten te bereiden. Hij verdiepte zich in de vraag wat voeding in wezen is. Dit leidde hem naar het Johannesevangelie en de Apocalyps. Tijdens dit geestelijk werk werd hem een blik in de geestelijke wereld op het laatste avondmaal geschonken. Deze ervaring verbond zich met zijn roeping om wilde grassen te zoeken en deze tot broodgranen te veredelen. Er moest een nieuw brood ontstaan voor het geval het oude volledig gedegeneerd zou zijn. Hij beleefde dat hem werd opgedragen om de opgave voor te bereiden, die in een volgende cultuurperiode aan de mensheid gesteld zou worden. Deze overdracht leidde bij Erbe tot innerlijke conflicten, omdat hij

zich niet in staat voelde zo'n opdracht aan te kunnen. Maar hij zette de ingeslagen weg voort en begon wilde grassen te verbouwen en gelijktijdig preparaten te ontwikkelen. Hij beseftte dat hij niet bij de – relatief eenvoudige – preparaten, zoals ze met Pinksteren 1924 te Koberwitz werden geïntroduceerd, kon blijven staan als hij de aan hem gerichtte oproep wilde uitvoeren.

Waarnemings- en denkbelevissen volgden elkaar op bij zijn vragen omtrent de ethervormen. Hoe kunnen deze inzichten bruikbaar gemaakt worden? In het Oude Testament vond hij de aanwijzingen. In de Evangeliën vond hij vervolgens de geheimen van wijn en brood. Zijn landbouwpreparaten begonnen vorm te krijgen. Sommige hadden echter zes jaar nodig om te rijpen. Ook moest ontdekt worden hoe de preparaten toegang tot de planten konden krijgen. Roeren alleen was onvoldoende. Zijn muzikale talent en baritonscholing deden hem besluiten de planten toe te zingen. De preparaten verbond hij vervolgens met de grassen die hij tot een nieuwe spelt en nieuwe granen ontwikkelde. De nieuwe spelt was manshoog met meer dan 20 zijloten en aren van 30 cm lang die 80-120 korrels per aar bevatten. Het brood ervan was volgens zijn klanten voortreffelijk. Maar niet alleen nieuwe granen creëerde hij, ook vruchten, noten en groenten waren in ontwikkeling. Cultuurplanten die de mensheid zouden kunnen helpen om een toekomstige wereldwijde voedselcrisis te doorstaan.

Hugo Erbe ontwikkelde 21 nieuwe preparaten voor de BD-landbouw als aanzet, daarmee gevolg gevend aan de wel 23-voudige oproep die door Rudolf Steiner in de Landbouwcursus was gedaan om vooral proeven te doen met wat hij met de eerste acht

- ¹⁾ In het Nederlands vertaald onder de titel *Wetenschap van de geheimen van de ziel*, voor het eerst uitgegeven in 1909
- ²⁾ De Zwitserse arts, filosoof, alchemist en spagyriker Theophrastus Bombastus Aureolus Philippus Paracelsus von Hohenheim grondvestte de vijfvoudige geneeskunst, door hem iatrosophia, de liefde voor de wijsheid van het genezen, genoemd. Iatrosophia wordt onder andere beschreven door Herbert Fritsche in zijn gelijknamige boek.

Meer lezen?

- Hugo Erbe – *Präparate zur Förderung des elementaren Kräftewirkens im biologisch-dynamischen Land- und Gartenbau*. Uitgegeven door Lohengrin Verlag met bereidingswijze en toepassingsmogelijkheden van alle 21 preparaten (€19,50 excl verzendkosten). Een Nederlandse vertaling is in voorbereiding.
- *'Wie is Hugo Erbe'* vertaling en transcriptie van een essay van Hellmut Finsterlin dat verschenen is in zijn tijdschrift *Erde und Kosmos* uit 1983 met toevoeging van voetnoten door

preparaten had aangereikt. Hugo Erbe legde zo een basis voor wat misschien tot Demeter-plus zou kunnen uitgroeien: een vrije ontwikkeling van de landbouw vanuit inzicht in de aarde en al wat daar op en in leeft met begrip van de kosmische inwerking. ☞

- Th. Georgiades. Een publicatie van de Stichting Centrum Metamorphose, 9 pagina's A4 geniet (€6,- excl. verzendkosten).
- *Hugo Erbe's Biodynamic Preparations*, de Engelse uitgave door Mark Moodie in 2003 (alleen antiquarisch verkrijgbaar).
- Meerdere vertalingen van het werk van Paracelsus worden uitgegeven door uitgeverij de Woudezel.

Alle bovengenoemde publicaties zijn verkrijgbaar via info@christall.nl